చీకట్లో వెంటాడిన నీడ

రాత్రి పన్నెండు గంటలు దాటింది. అమావాస్య రాత్రి. చిమ్మచీకటిగా ఉంది. నక్షత్రాలు మాత్రం ఉజ్వలంగా మెరుస్తున్నాయి. బెజవాడ నుంచి వస్తున్న టాక్సీ హైద్రాబాద్ పొలిమేర చేరుకుంటోంది. దూరాన్నుంచి ఎంతో ఎత్తుగా, బ్రహ్మరాక్షసి గ్రుడ్లలాగా మెరుస్తూ, ఆకాశవాణి ప్రసారం చేసే రేడియో స్థంభాలపై ఎర్రని దీపాలు మెరుస్తున్నాయి. ఆ దీపాలు చూడగానే, హైద్రాబాద్‌లో జరుగుతున్న రక్తపాతం కళ్ళకి కట్టినట్లయి గుండె ఝల్లుమంది వెంకటేశానికి.

ఎదురుగుండా లారీ వస్తోంది వేగంగా. లారీ దీపాల వెలుగు టాక్సీలో పడి, వెంకటేశం దృష్టి మార్చింది. లారీ మహా వేగంగా వస్తోంది. వేగం తగ్గించమని డ్రైవరుకు చెబుదామనుకున్నాడు వెంకటేశం. కాని నోరు పెగిలి రాలేదు. ఏది జరుగుతే అది జరుగుతుందిలే అనే నిర్లిప్తత ఏర్పడింది.

లారీ దగ్గరకు వచ్చేస్తోంది. ఆ కాంతిలో, రోడ్డు ఎంత ఇరుకుగా ఉన్నది స్పష్టంగా కన్పిస్తోంది. టాక్సీడ్రైవర్ వెంటనే టాక్సీని పక్కకు పోనిచ్చి సడన్ బ్రేక్ వేశాడు. కీచుమని అరుచుకుంటూ ఒక్క కుదుపుతో టాక్సీ ఆగింది. మహా వేగంతో లారీ, టాక్సీని ఇంచుమించు రాసుకుంటూ, దూసుకుపోయింది. వెనక్కు తిరిగి చూసేసరికి కనుమరుగై పోయింది. టాక్సీ కుదుపుతో ముందుసీట్లో కూర్చున్న వెంకటేశం ముఖం, ముందు ఉన్న అద్దానికి కొట్టుకొంది. అద్దం పగలలేదు. తలా పగలలేదు. కాని నుదుటన బొప్పి మాత్రం కట్టింది. కెవ్వుమని కేకవేస్తూ వెనకసీట్లో హాయిగా నిద్రపోతున్న ముగ్గురూ లేచారు ముందు సీటుకు కొట్టుకున్న వారి ముక్కులపై చేతులు వేసుకుంటూ. వాళ్ళ అరుపుల్లో "సారీ సార్' అన్న డ్రైవర్ మాట ఎవరికీ వినిపించలేదు.

"అంత తొందర ఏమొచ్చింది ..... నెమ్మదిగా నడపరావా?" అన్నాడు వెంకటేశం.

"మళ్ళీ రిటరన్ ట్రిప్‌లో విజయవాడకి వెళ్ళిపోవాలి సార్. అయినా యిది మీకు కొత్త కాని మాకు అలవాటే" అన్నాడు డ్రైవర్.

"ఏమి అలవాటో ...... మాకు ముక్కలు పగిలాయి" అన్నాడు వెనకసీట్లోని ఒకాయన.

"ఈ టాక్సీలవాళ్ళూ, లారీలవాళ్ళూ ఇంతేనండీ! ప్రాణాల మీద ఆశ వదులుకుంటేనే వీటి మీద రావాలి. ప్రాణం మీదకు వచ్చిన అవసరం పడితేనే, ప్రాణాలకు తెగించి, ఇవాళ ఈ టాక్సీ ఎక్కాను. ఆ ఏడుకొండలవాడు చల్లగా చూశాడుకాని లేకుంటే మళ్ళీ రిటరన్ ట్రిప్ అవసరమే లేకపోయేది" అన్నాడు ఇంకో ఆయన.

"ఏమైనా మనచేత మంచి ఎడ్వంచర్ చేయించాడు డ్రైవర్. టేక్ ఇట్ ఈజీ" అంటూ ఆవలిస్తూ చెప్పాడు మూడో ఆయన.

వెంకటేశానికి ఈ సంభాషణ అంతా విసుగ్గా వుంది. ఎప్పుడు వెళ్ళి ఇంట్లో పడతానా అని

వుంది. జేబులోంచి సిగరెట్ తీసి ముట్టించాడు.

"సార్ ..... ఆ అగ్గిపెట్ట ఓసారి ఇల్లా ఇయ్యండి" అన్నాడు వెనకసీట్లో మధ్య కూర్చున్నాయన.

ఏమీ మట్లాడకుండా అగ్గిపెట్టె తీసి అందించాడు వెంకటేశం.

"థాంక్యూ" అంటూ అది తీసుకుని సిగరెట్ ముట్టించాడు ఆయన. అదే పుల్లతో ఆయనకి ఒక ప్రక్కనున్నాయన బీడీ, మరొక ప్రక్కనున్నాయని సిగరెట్ ముట్టించుకున్నారు. అగ్గిపెట్ట తిరిగి యిస్తూ "మీరు ఏపేటకి వెళ్ళాలిసార్?" అన్నాడు ఆయన వెంకటేశంతో.

"యాకుత్‌పురా" అన్నాడు వెంకటేశం.

"అబ్బా ..... అది బాగా ముస్లింలుండే లొకాలిటీ! ఇంత రాత్రప్పుడు అక్కడికి ఎల్లా వెళ్తారు బాబూ?" అన్నాడు ఆయన.

"యాకుత్పురానా! హిందూ ముస్లిం తగాదాలు వచ్చాక అక్కడ అల్లర్లు జరుగని రోజులేదు. రోజూ పేపర్లలో చూస్తూనే ఉన్నాం కదా' అన్నాడు మరొక ఆయన.

"చూడు బాబూ నీ పేరేమిటి?" అని అడిగాడు బీడీ కాలుస్తున్నాయన పొడిదగ్గు దగ్గుతూ.

"వెంకటేశం" అన్నాడు వెంకటేశం, ఈ సంభాషణపట్ల ఇరకాటపడుతూ.

"పెద్దవాడ్ని చెబుతున్నాను నామాట వినుబాబూ ..... నీవు వెళ్లే చోటుమంచిదికాదు. ఈ రాత్రికి ఎక్కడైనా పడుకుని పగటిపూట ఇంటికి వెళ్లు" అన్నాడాయన.

"అంత భయపడడానికి ఏముందండీ! ఏదో రౌడీమూకలు కొట్టుకుని చస్తారుకాని మనజోలికి ఎవరొస్తారండీ?" అన్నాడు వెంకటేశం.

"అల్లా అనకండి సార్. ఈమధ్య కలహాలు వచ్చిన తర్వాత అన్యాయంగా గురి అవుతోంది ఏమీ ఎరుగని అమాయక ప్రజలే .... మొన్నీ మధ్య మా బావమరిది, సినిమా నుంచి ఇంటికి వస్తుంటే యాకుత్‌పురాలోనేగా పొడిచింది" అన్నాడు మొదటి ఆయన.

"అరే అల్లాగా! ఇప్పుడెల్లా గున్నారాయన" అన్నాడు వెంకటేశం ఆత్రంగా.

"మా చెల్లెలు పుస్తె గట్టిదవడం వల్ల గండం గడిచింది సార్. ఉస్మానియాలో కోలుకుంటు న్నాడు" అన్నాడు ఆయన నిట్టూరుస్తూ.

"పోనీ మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే, మా యింటికి వచ్చేయండి. మేము ముగ్గురం ఒకింటివాళ్ళమే. నారాయణ గూడాలో వుంటున్నాము. అక్కడే గొడవలు లేవు. ప్రొద్దున్నే వెళ్దురు గాని" అన్నాడు మూడో ఆయన.

"అవును బాబూ, ఆ విధంగానే చేయి, మొండి ధైర్యంతో ప్రమాదం తెచ్చుకోకు" అన్నాడు పెద్దాయన.

"ఫర్వాలేదండి. మీరింతగా చెప్తున్నారు కాబట్టి, ఈ రాత్రికి ఏ స్నేహితుని గదిలోనో పడుకుని తెల్లారి వెళ్తాను. మీ మాట ఎందుకు కాదనాలి?" అన్నాడు వెంకటేశం.

"మంచిది బాబూ" అన్నాడు పెద్దాయన.

సంభాషణలో తెలియకుండానే హైద్రాబాద్ వచ్చేసింది. అప్పుడే మలక్‌పేట వచ్చేసింది. నగరం రాగానే టాక్సీని మౌనం ఆవరించింది.

చాదర్‌ఘాట్ వంతెన వచ్చేసింది. టాక్సీ ఆపమని చెప్పి వెంకటేశం దిగి యి అందరి దగ్గరా సెలవు తీసుకున్నాడు.

టాక్సీ వెళ్లిపోయింది.

2

రోడ్లు నిర్మానుష్యంగా ఉన్నాయి. అల్లరి మూకలు పగలకొట్టగా మిగిలిన కొద్దిలైట్లు మినుకు మినుకు మంటున్నాయి. వెంకటేశం ఆలోచనలో పడ్డాడు. గత కొద్ది రోజులుగా హైద్రాబాద్ నగరం మతకలహాలతో అట్టుడికి పోతోంది. వీటి ఫలితంగా ఇరువర్గాల వారిలోనూ అనేకమంది మృతి చెందారు. ఎందరో అనేక బాధలకు గురి అయ్యారు. ఈ అదును చూసుకుని గూండాలు, దొంగలూ విశృంఖలంగా విజృంభించారు. అనేకమంది భయంతో నగరం వదిలి వెళ్ళిపోయారు. మరికొందరు తమ సంసారాలని వేరే ఊళ్ళకి పంపించేసి, తాము మాత్రం ఉండిపోయారు. ఈ విధంగా నగరమంతా అల్లకల్లోలంగా ఉంది.

వెంకటేశం ఉంటున్న 'యాకుత్పురా' ప్రాంతం, ప్రధానంగా మహమ్మదీయులు ఉన్నట్టిది. అక్కడ ప్రతిరోజూ ఏవో గడబిడ జరుగుతూనే ఉంటోంది. ఎంతోమంది హిందువులు కత్తిపోట్లకు గురి అయ్యారు. తత్ఫలితంగా కొంతమంది చనిపోయారు కూడా. వెంకటేశం ఇంటి చుట్టుప్రక్కల నున్న హిందువు లందరూ, భయావహులై ఇళ్లకి తాళం పెట్టి ఊళ్ళకు వెళ్లిపోయారు. ఊరు వదలి వెళ్లిపోదామన్న ఇంటిలోని పోరు ఎక్కువై పోయింది వెంకటేశానికి. అయితే అతనికి మాత్రం ఉద్యోగరీత్యా ఊరు వదిలిపెట్టే అవకాశం లేదు. అందువల్ల తన సంసారాన్ని, క్రితంరోజు తీసుకునిపోయి, విజయవాడలోని మామ గారింటివద్ద వదిలివచ్చేశాడు. తాను ఒక్కడూ తిరిగి హైద్రాబాద్ రావడానికి భార్య ఎంత మాత్రమూ ఒప్పుకోలేదు. అయితే తాను రాత్రిళ్ళు ఆప్రాంతంలో ఉండననీ, ఏ స్నేహితుని ఇంట్లోనో, ఆఫీసులోనే సురక్షితంగా ఉండే ప్రాంతంలోనే ఉంటానని ఖాయంగా చెప్పి తిరిగి వచ్చాడు.

ఇళ్లు వదిలి ఊరువెళ్ళిన వాళ్ళ ఇళ్ళల్లో చాలా దొంగతనాలు జరుగుతున్నాయి. తాములేని సమయంలో తన యిల్లు ఎల్లా గుందోననే ఆందోళన కలిగింది వెంకటేశానికి. వెంటనే ఇంటికి వెళ్ళాలని అడుగు ముందుకు వేశాడు. టాక్సీలో వాళ్ల హెచ్చరిక జ్ఞాపకానికి వచ్చి వెన్ను ఝరిచినట్లయింది.

మినుకు మినుకు మంటున్న దీపాలు, నిర్మానుష్యంగా ఉన్న వీధులు, చీకట్లు కురిపిస్తున్న అమావాస్య రాత్రి, మూసీనది మీద నుంచి వస్తున్న చల్లని ఈదురుగాలి భయం కలిగిస్తున్నాయి. తాను అంతరాత్రి అపుడు ఇంటికి వెళ్లడం మంచిది కాదేమో. ఇంకెక్కడికైనా వెళ్లడం మంచిదేమోననిపించింది.

తన భయాన్ని చూసి మనస్సు అపహసించింది. వెంకటేశం స్వతహాగా గుండె ధైర్యం కల మనిషి. తనకి కలుగుతున్న భయం అర్ధం లేనిదనిపిస్తోంది. భయపడుతున్న తనని చూసి తనకే నవ్వు వచ్చింది. 'ఛ! ఏమవుతుంది? అనవసరంగా నేను భయపడుతున్నాను. నన్నెవరేమి చేస్తారు? ఎవరైనా ఏమైనా చేస్తే తాను ఊరుకుంటాడా? ధైర్యం పుంజుకొని ఇంటికి వెళ్లడానికే నిశ్చయించుకున్నాడు. దగ్గరలో ఏదైనా రిక్షా ఉందేమోనని కలయజూశాడు. కాని ఏమీ కనిపించలేదు.

నడుచుకుంటూ ముందుకు సాగాడు వెంకటేశం. కమల్ టాకీసు సమీపంలో ఒక రిక్షా కనిపిస్తే దానిని పిలిచాడు.

"కాం జానా?" అంటూ దగ్గరికి వచ్చాడు రిక్షావాలా రిక్షా త్రొక్కుకుంటూ.

"యాకుత్పురా వస్తావా?" అన్నాడు.

"యాకుత్పురా" అని భయంతోకూడిన ఆశ్చర్యంతో అని "నై ఆతా సాబ్" అన్నాడు రిక్షావాలా, రిక్షాని మళ్లీ వెనక్కి త్రిప్పి వెళ్ళిపోతూ.

మరికొంచెం దూరం ముందుకు నడిచాడు వెంకటేశం. వెనకనుంచి ఒక ఖాళీరిక్షా వచ్చింది. వెంకటేశం దానిని ఆపి "యాకుత్పురా వస్తావా?" అని అడిగాడు.

రానని ఉర్దూలో అంటూ ముందుకు సాగిపోయాడు ఆ రిక్షావాడు.

వెంకటేశం మనసులో ఆందోళనతోపాటు భయంకూడా చోటుచేసుకుంది. తనవెంట టాక్సీలో వచ్చిన ముగ్గురి హెచ్చరికా జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. పెద్దవాళ్లు ఎందుకు చెప్పాలో చెప్పారు. ఈ ఒక్క రాత్రి తాను ఇంటికి వెళ్లకుండా ఉంటే మించిపోయేది లేదు. ఏ స్నేహితుని ఇంటికైనా రూమ్‌కైనా వెళ్ళడం కష్టం కాదు. కాని అతని అంతరంగంలో భయాందోళనతోపాటు మొండి ధైర్యం కూడా పరిమాణం పెంచుకుంటోంది. చివరికి దానిదే పై చేయి అయింది. ఏమవుతుందో చూద్దామని నడిచైనా సరే వెళ్లిపోవాలనే నిర్ణయానికి వచ్చాడు వెంకటేశం.

ఆలోచనలతో ముందుకు నడవసాగాడు ఒంటిగా. "రిక్షా హోనా సాబ్?" వెనకనుంచి వినవచ్చిన శబ్దంతో ఉలిక్కిపడి వెనక్కి తిరిగి చూశాడు వెంకటేశం.

రాడనుకుంటూనే "యాకుత్‌పురా వస్తావా గాంధీ పుత్లీ దగ్గరికి" అని అప్రయత్నంగా తెలుగులో అడిగాడు వెంకటేశం.

"యాకుత్పురా!" అని ఒక్క క్షణం ఆలోచించి "ఏమిస్తావ్?" అని తెలుగులోనే ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు రిక్షావాడు.

"ఏమిమ్మంటావ్?" అని తిరిగి అడిగాడు వెంకటేశం.

"ఒక్కటేమాట. దేడ్ రూపాయి ఇయ్యి సాబ్" అన్నాడు రిక్షావాడు.

ఎప్పుడూ నలభై పైసలకన్నా ఎక్కువ అడగని ఆ ప్రాంతానికి, ఎంత రాత్రయినా రూపాయిన్నర అడిగేసరికి ఏమీ తోచలేదు వెంకటేశానికి.

"నేనేమైనా కొత్తవాడి ననుకుంటున్నావా? ఎప్పుడూ ఇచ్చేది నలభై పైసలు. రాత్రి కనుక అర్ధ రూపాయిస్తాను ఒక్కటే మాట" అన్నాడు.

"ఈ గడబిడ దినాల్లో, యింత రాత్రి యాకుత్‌పురాకి ఎవరొస్తారు సాబ్, ఆఖరి మాట. ఒక్క రూపాయి ఇస్తావా. పొమ్మంటావా" అంటూ సైకిల్ పెడల్ ఒక్కసారి తొక్కాడు రిక్షావాడు.

ఒక్క క్షణం ఆలోచించాడు వెంకటేశం. మాటల్లో సబబు కనిపించింది. పైగా ప్రమాద ప్రాంతమని తెలిసి తెలిసీ ఎందుకు నడిచిపోవడం! అయినా ప్రయాణం చేసి వచ్చాక విసుగ్గా ఉంది, ఎప్పుడు ఇంటికిపోయి నడుం వాలుద్దామా అని ఉంది. అవసరానికి ఎంతైనా తప్పదు అనుకుని "మంచిది, రా" అని రిక్షాని పిలిచాడు.

రిక్షా దగ్గరకు రాగానే, బ్రతుకు జీవుడా అని అందులో కూలబడ్డాడు.

వేసవికాలం ... కొండగాలి జుమ్మని వీస్తూ అలసిపోయిన దేహానికి జోల పాడుతోంది. ఎదురు గాలిగా నున్నందువల్ల, పై టాపు తీసేశాడు రిక్షావాడు.

రిక్షా నెమ్మదిగా సాగివెళ్తోంది. రోడ్లన్నీ నిర్మానుష్యంగా ఉన్నాయి. డబీర్‌పురా మెయిన్ రోడ్డు మీదకి రిక్షా వచ్చింది. ఇరవై నాలుగ్గంటలూ తెరచి ఉండే ఇరానీ హోటళ్లు కూడా మూసి ఉన్నాయి. గుర్రాల మీద ఎక్కి గస్తీ పోలీసులు ఎదురుగా వస్తున్నారు. దూరాన్నుంచే రిక్షాని చూసి "ఏయ్ రిక్షా కహాఁ జాతేరే సాలే" అంటూ ఒక పోలీసు గట్టిగా అరిచాడు.

ఆ కేక విని రిక్షాని ప్రక్క సందులోకి పోనిచ్చి వడివడిగా త్రొక్కడం మొదలు పెట్టాడు రిక్షావాడు.

"ఈ గడబిడలు షురూ అయినాక మాకీ పొట్టమీద కొట్టినాదిసాబ్. ఈకటమల్ వాళ్ళు మమ్మల్ని అస్సల్కి బతకనియ్యడం లేదు." అన్నాడు.

"ఈ గడబిడలు తగ్గలేదా?" అని అడిగాడు వెంకటేశం.

"ఏమి తగ్గినాయి సాబ్ .... కల్ రాత్ మాసాలని హిందూలోగ్ పొడిచినారు" అన్నాడు రిక్షావాలా.

వెంకటేశం గుండె ఘల్లుమంది. "హిందూలోగ్" అంటున్నాడు. అంటే వీడు ముసల్మానన్నమాట. ఎంత పొరపాటయి పోయింది! తను తెలుగులో మాట్లాడుతుండడం చూసి, తాను హిందూ అని వీడు పసిగట్టే ఉంటాడు. వీడేమీ నా ప్రాణం తియ్యడు కదా! వెంకటేశం మనస్సు పరిపరి విధాల పోతోంది.

"ఏమి సాబ్ .... నీది ఈ ఊరు కాదా?" అని అడిగాడు రిక్షావాడు నిశ్శబ్దాన్ని ఛేదిస్తూ.

"యేయిూశహర్" అంటూ అప్రయత్నంగా ఉర్దూలో సమాధానం చెప్పాడు వెంకటేశం. వెంటనే వెన్నుమీద భయం మరో చరుపు చరిచింది. 'బయటి ఊరువాళ్లంటే వీళ్లకేమీ కోపం ఉండదేమో ఈ ఊరివాడినని తెలియగానే వాడిలో పగ రేకెత్తుతుందేమో, ఇదేమి ప్రారబ్ధం తెచ్చి పెట్టుకున్నానురా నాయనా" అనుకుంటూ మనస్సులో పరిపరి విధాల వాపోవసాగాడు. చల్లనిగాలి తగులుతున్నా వెంకటేశానికి ముచ్చెమటలు పోస్తున్నాయి.

"అయితే నీవు ఊళ్లో లేవా సాబ్" అని మళ్ళీ తెలుగులో ప్రశ్న వేశాడు రిక్షావాడు.

"లేను ఊరెళ్ళి ఇప్పుడే తిరిగి వస్తున్నాను" అంటూ ముక్తసరిగా తెలుగులోసమాధానం చెప్పాడు వెంకటేశం. నా విషయం కనుక్కొని నాసంగతి తేల్చేటట్లున్నాడు వీడు" అని వెంకటేశానికి వణుకు ప్రారంభ మయింది.

కొంచెం దూరంలో ఒక చిన్న కాకా హోటలూ, దానిముందు ఒక బడ్డీకొట్టు కనిపిస్తున్నాయి. వాటిని సమీపిఇంచగానే రిక్షా ఆపి "బీడీ ముట్టించుకుని వస్తాను సాబ్" అని ఉర్దూలో చెప్పి రిక్షా ఆపి వెళ్లాడు రిక్షావాడు.

"ఈసారి ఉర్దూలో మాట్లాడాడు వీడు. అంటే వీడు నేను ఈ వూరివాడినేనని ఖాయపర్చుకున్నాడన్నమాట. తొందరగా పోనీయక ఇక్కడెందుకాపాడో ఈ ముండాకొడుకు" - వెంకటేశానికి భయంతో నాలిక తడి ఆరిపోతోంది.

అటుప్రక్కకు చూశాడు వెంకటేశం. హోటల్లో ఒక బల్ల చుట్టూ నలుగురు కూర్చుని ఏదో మాట్లాడు కుంటున్నారు. వాళ్ళ గడ్డాలూ, లుంగీలు చూస్తే ముస్లిములని అనిపిస్తోంది. రిక్షావాడు బడ్డీకొట్టు వాడితో ఏడో మాట్లాడుతూ బీడీ ముట్టించుకుంటున్నారు. వెల్తురులో వాడి ఆకారం స్పష్టంగా చూశాడు వెంకటేశం. గళ్లలుంగీ ఆ తురక గడ్డం - స్పష్టంగా మహమ్మదీయుడని తెలుపుతున్నాయి. తను రిక్షా ఎక్కినప్పుడు ఇవేమీ గమనించలేదు. పైగా అప్పుడు వెల్తురు కూడా సరిగాలేదు. గమనించి ఉంటే తాను అసలు ఆ రిక్షా ఎక్కిఉండేవాడు కాదు. ఇప్పుడు ఏమనుకుని ఏమి లాభం. ఏం జరిగినా అనుభవించవల్సిందే. తన హ్యాండ్‌బాగ్‌లో డబ్బు కూడా ఎక్కువగానే ఉంది. మతం కోసం కాకపోయినా, మత కలహాలను అడ్డుపెట్టుకుని తన డబ్బుకోసం, చేతినున్న ఖరీదైన వాచికోసం, ఈ రిక్షావాడు తనని చంపినా చంపవచ్చు." వెంకటేశం వెన్నులోంచి భయం పైకి ప్రవహిస్తోంది.

రిక్షావాడూ, బడ్డీకొట్టు వాడూ ఏదో మాట్లాడుకుంటున్నారు. మధ్య మధ్య ఆ బడ్డీకొట్టువాడు తనవేపు చూడడం గమనించాడు వెంకటేశం. రిక్షావాడు కూడా తన వంక చూస్తున్నాడు. మధ్య మధ్య. "సందేహం లేదు. వీళ్లిద్దరూ తనపై ఏదో కుట్ర పన్నుతున్నారు. అసలు తను గమనించలేదు కాని, ఈ రిక్షావాడి ప్రవర్తన మొదటినుండీ అనుమానంగానే వుంది. వాడంతట వాడే అడిగాడు "రిక్షా కావాలా?" అని. ఎవ్వరూ రానన్న యాకుత్పురాకి వీడు వచ్చాడు. ఏ దురుద్దేశం లేనిదో

ఎందుకు వస్తాడు? బీడీ ముట్టించుకోడం ఇంతసేపా! ఇదంతా నటన. ఈ సాకుతో ఏదో కుట్ర పన్నుతున్నాడు-" ఏమి చేయడానికి పాలుపోవడం లేదు, వెంకటేశానికి. భయం వల్ల ఏర్పడ్డ చలితో వళ్లు వణుకుతోంది. ఆలోచనలతో, ఆందోళనలతోనూ మెదడు వేడెక్కి పోతోంది.

"టైం క్యా హై సాబ్" అన్న రిక్షా వాని ప్రశ్నతో తిరిగి ఈ లోకంలోకి వచ్చాడు వెంకటేశం. బడ్డీకొట్టు దగ్గరనుంచే అడిగాడు. చీకటిలో వాచీలో మెరుస్తున్న ముళ్ళవంక చూసి "ఏక్ బజే" అన్నాడు అతి కష్టం మీద నోరు పెగిల్చి వెంకటేశం. సమాధానం చెప్తుంటే గొంతు జీరబోయింది.

"సందేహం లేదు. వాడే ఏదో దుష్ట ప్రయత్నంలోనే ఉన్నాడు. నా చేతికి వాచీ వుందో లేదో చూడడం కోసం కాకుంటే వీడికి టైమెంతైతే ఎందుకు"- వెంకటేశానికి నాలుక పిడచకట్టుకు పోతోంది. రిక్షాలోంచి క్రిందకు దూరి పారిపోతే బాగుండుననిపిస్తోంది. కాని ధైర్యం చాలడం లేదు. పారిపోతే ఇప్పుడే వెంటబడి చంపుతారేమో! 'భగవంతుడా నీదే భారం' - అనుకొంటూ భయంతో గట్టిగా కళ్ళుమూసుకొని దైవధ్యానం చేయసాగాడు వెంకటేశం.

దగ్గరలో ఎవరో దగ్గుతున్న శబ్దం వినిపించింది. కళ్లు తెరచి చూశాడు వెంకటేశం. హోటల్లో నలుగురిలో ఒకడు బయటకు వచ్చి రిక్షావాడితో ఏదో మాట్లాడుతున్నాడు, రిక్షావంక చూస్తూ. రిక్షావాడు ఏదో సమాధానం చెప్తున్నాడు తనవంక వేలితో చూపిస్తూ.

"అనుమానం లేదు. వీళ్ళంతా ఏదో దొంగల ముఠాలా ఉన్నారు. ఈ కాకాహోటల్ మతోన్మాదుల కూడలి స్థలమయ్యుంటుంది. చేతులారా తను పులినోట్లో తలదూర్చాడు." తన బుద్ధి తక్కువకి తనని తానే కసితీరా తిట్టుకోసాగాడు వెంకటేశం. పెద్దవాళ్ళ సలహాని పెడచెవిని పెట్టినందుకు తనకీ శాస్తి కావలసిందే ననుకున్నాడు. తన జీవితానికి ఇంక ఆఖరు క్షణాలు దాపురించాయి. కళ్ళుమసగలు క్రమ్ముతున్నాయి. క్రిందభూమి తిరుగుతున్నట్లనిపిస్తోంది. ప్రత్యక్ష నరకం అనుభవించ సాగాడు.

భార్యాబిడ్డలు జ్ఞాపకానికొచ్చారు వెంకటేశానికి. కళ్లల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి. తాను దిక్కులేని చావు చావబోతున్నాడు. చివరికి తన మరణవార్త అయినా తన వాళ్లకి తెలుస్తుందో తెలియదో! తాను ఎవరైందీ తెలిపే గుర్తు కూడా తన దగ్గర లేదు. తన శవం చివరకి, రోడ్డుప్రక్కన దిక్కులేక పడివుంటే అది ఎవరిదైనదీ కూడా తెలియక, మునిసిపల్ వాన్‌లో పడేసి తీసుకొనిపోయి, శవపరీక్ష కోసం ఒళ్ళంతా కోసి చివరకి ఏ దహన సంస్కారమూ లేకుండా గోతిలో పాతిపట్టే గతి తన ముఖాన రాశాడు కాబోలు బ్రహ్మ" - ఇంక ఆలోచించలేక పోయాడు వెంకటేశం - కళ్లు గట్టిగా మూసుకుని తల పట్టుకున్నాడు.

రిక్షా కుదుపుతో మళ్ళీ కళ్ళు తెరిచాడు.

రిక్షావాడు "మాఫ్ కర్నా సాబ్ .... జరా దేర్ హో గయా" అంటూ రిక్షా తొక్కడం ప్రారంభించాడు.

వెనక్కి తిరిగి చూచాడు వెంకటేశం. చీకట్లో ఎవరూ కనిపించడం లేదు. ఎదురు గాలిని ఎదుర్కోలేక సైకిల్ చైన్ టక్కు టక్కు మంటోంది. నెమ్మదిగా నిండు చూలాలిగా నడుస్తోంది రిక్షా. వెనకాల అడుగుల చప్పుడు అస్పష్టంగా వినవస్తోంది. "నిస్సందేహంగా హోటల్లోనున్న ఆ నలుగురే వస్తుండి ఉంటారు. ఈ రిక్షావాడు కూడా కావాలనే నెమ్మదిగా రిక్షా లాగుతున్నట్లున్నాడు. నన్ను చంపడానికి వాళ్ళకి అనువైన ప్రదేశం దొరకలేదు కాబోలు! - ఇంకా ఎంతసేపు ఈ చిత్రవధ .... ఒక్కసారి చంపేస్తే పోలా?" ప్రాణం వదిలివేయడానికి సన్నద్ధమవుతున్నాడు వెంకటేశం. రామనామ స్మరణ ప్రారంభించాడు.

తన జీవితాన్ని భీమా చేయని విషయం జ్ఞాపకానికి వచ్చింది వెంకటేశానికి. బార్యా బిడ్డలు కళ్ళముందు మెదిలారు. "వాళ్ళ గతి ఏమిటి? చిప్పచేత పుచ్చుకొని వీధిక్కెవలసిందేనా?" దుఃఖం పెల్లుబికి వస్తోంది. బయటపడలేని దుఃఖం గుండెని బరువెక్కిస్తోంది.

యాకూత్పురా మెయిన్‌రోడ్ వచ్చింది. అల్లరిమూకలు చాలా బల్బులు పగలకొట్టడం వల్ల, అక్కడక్కడా దూరదూరంగా వెలుగుతున్నాయి దీపాలు. రోడ్డుమీద వెలుతురు మసకమసకగా ఉంది. ఎప్పుడూ జనం తిరుగుతూ ఉండే ఆ రోడ్డు ఖాళీగా ఉంది.

మెయిన్‌రోడ్ కంటపడగానే ప్రాణం లేచి వచ్చినట్లయింది వెంకటేశానికి. ఆశాకిరణం కొంచెం కొంచెం వెలికి రాసాగింది. వెనువెంటనే ఆలోచన ఒకటి వచ్చింది - "ఇప్పుడు తాను తిన్నగా ఇంటికి వెళ్ళిపోతే, ఈ రిక్షావాడు ఇల్లు గుర్తుపెట్టుకొని, తన ముఠాతో, ఈ రోజుకాని, మరోరోజు కాని వచ్చి మీదపడితే! ఈ రాత్రి నా ప్రాణం తీయడానికి వీళ్ళకి వీలు చిక్కలేదు. అవకాశం చూసుకుని వాడు ఎప్పుడు ఏమి చేస్తాడో! కనుక వీడికి నా ఇంటి ఆచూకీ తెలియనీయకూడదు" వెంకటేశం మెదడు పాదరసంగా పనిచేస్తోంది.

రిక్షా జాఫర్‌జంగ్ చౌరస్తా సమీపించింది. వెంకటేశం ఇల్లు దగ్గరకు వచ్చేస్తోంది. తాను ఇక్కడే దిగిపోయి, రిక్షావాడిని పంపించేసి ఇంటికి వెళ్లిపోతే ఏ భయమూ ఉండదు" తన ఆలోచనకి తనని తానే మనస్సులో అభినందించుకున్నాడు వెంకటేశం.

"రిక్షా ఇక్కడే ఆపేయి" అని అరిచాడు వెంకటేశం ఉరకలు వేస్తున్న ఉత్సాహంతో. చౌరస్తాలో మెర్క్యురీ దీపం ప్రకాశవంతంగా ఉంది.

రిక్షా ఆగింది. ఒక్క ఉదుటున క్రిందకు దూకాడు వెంకటేశం. జేబులోంచి డబ్బు తీశాడు. రెండు రూపాయల నోటు వచ్చింది. అది రిక్షావాడి చేతిలో పెట్టి హడావుడిగా వెనుదిరిగాడు.

"చిల్లర నై సార్" అన్నాడు రిక్షావాడు.

"నాదగ్గరలేదు. ఫర్వాలేదు ఉంచుకో" అంటూ పరుగెత్తుతున్నట్లు నడవడం మొదలుపెట్టాడు వెంకటేశం, ఎదుటి సందులోకి.

"సాబ్ ..... సాబ్" అంటూ రిక్షా తొక్కుకుంటూ వెనకాలే వచ్చాడు రిక్షావాడు.

వెంకటేశం గెండు ఝల్లుమంది. "సందేహం లేదు. అనుకోకుండా నేను ఇక్కడే దిగిపోవడంతో, కొయ్యబారిపోయాడు వెధవ; నన్ను చంపాలన్న విషయం జ్ఞాపకానికి వచ్చిఉంటుంది. వెంటపడ్డాడు వెధవ" ఆలోచనలు వెంకటేశం మనస్సుని ఉక్కిరి బిక్కిరి చేస్తున్నాయి.

"సాబ్ మీ ఇల్లు గుర్తు చెప్పండి. పొద్దున్నే వచ్చి చిల్లర యిస్తాను" అంటున్న రిక్షావాడి మాటలతో తిరిగి ఈలోకంలోకి వచ్చాడు వెంకటేశం.

"వద్దులే. నేను ప్రొద్దున్నే మళ్ళీ ఊరెళ్ళి పోతున్నాను. ఆ రూపాయి నువ్వే ఉంచుకో. చీకట్లో కష్టపడ్డావు" అంటూ వడివడిగా ముందుకు సాగాడు వెంకటేశం.

"సుక్రియా సాబ్" అంటూ వెనక్కి తిరిగాడు రిక్షావాడు.

"వెధవ .... వీడి ఎత్తులు నా దగ్గరా .... చిల్లర పొద్దున్న తెచ్చి ఇస్తాడుట! ఎంత నిజాయితీ! ఇల్లు గుర్తు తెలుసుకొని మళ్ళీ వచ్చి నా కొంప ముంచడానికేగా వీడి నాటకం! ఆమాత్రం తెలుసుకోలేననుకున్నాడేమో! అమ్మో ... నా దగ్గరా. చక్కగా అబద్ధం ఆడి టోకరా కొట్టించాను వెధవని...." తన తెలివితేటలకి తానే మురిసిపోయి, సంతోషంతో సాగిపోసాగాడు వెంకటేశం. సందు కారుచీకటిగానున్నా భయమే వేయడం లేదు అతనికి ఆక్షణంలో.

"సాబ్" అంటూ వెనకాల నుంచి మళ్ళీ కేక వినిపించింది. వెంకటేశం గుండెల్లో పిడుగు పడింది. "బతికి బయటపడ్డాననుకుంటే మళ్లీ ఇదేమి కర్మరా భగవంతుడా ... స్వామీ ఏడుకొండలవాడా ... నీ దర్శనానికి అతి త్వరలో వస్తాను. నన్ను కాపాడు" అనుకుంటూ నలువైపులా చూశాడు. అరఫర్లాంగు దూరంలో దీపం కనిపిస్తోంది. రిక్షావాడి కేక వినిపించనట్లుగా పరుగు లంకించుకున్నాడు. కాని భయంతో కాళ్ల వణికిపోతుండడంతో అడుగులు తడబడుతున్నాయి. పరుగు సాగడం లేదు.

"సాబ్" అంటూ మళ్ళీ కేకవినిపించింది.

"అయిపోయింది నాపని. నేను వీడిని వదలించుకున్నా వీడు నన్ను వదిలేటట్టు లేడు. బహుశా వీడి ముఠా కూడా వీడిని వచ్చి కలిసి వుంటుంది. ఈ సందు చీకటిగా చాలా అనువుగా ఉంది. అందుకే నన్ను సఫా చేయడానికి అన ముఠాతో వస్తున్నాడు. చివరకి వీడి చేతిలో నాకు దిక్కులేని చావు రాసిపెట్టినట్లుంది" - వెంకటేశం గుండె దడదడలాడి పోయింది.

ఎల్లాగైతే వెంకటేశం దీపస్థంభం సమీపంలోకి వచ్చాడు. రిక్షా బాగా దగ్గరికి వచ్చేస్తోంది. "ఇంక తను ఎల్లానూ తప్పించుకోలేడు. రోడ్డుమీద ఎవరూ లేకపోయినా, ఈ దీపం వెలుగులో నిలబడితే బహుశా వాడికి నన్ను ఏమీ చేసే ధైర్యం ఉండకపోవచ్చు. ఏమైనా ఇంక తప్పించుకునే అవకాశం లేదు. ఇంక వాడిని ఎదిరించి పోట్లాడి వాడి అంతమో తన అంతమో తేల్చుకోవల్సిందే" అని నిర్ణయించు కున్నాడు వెంకటేశం. చావు తప్పదని తెలిసిన అతనికి ధైర్యం వెల్లువవలె రాసాగింది. తనంతట తనే రిక్షావాడి మీదికి పులిలా దూకడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు.

రిక్షా బాగా దగ్గరకి వచ్చేసింది. వెంకటేశం దీపం క్రింద నిలబడ్డాడు. రిక్షావాడు ఒక చేతిలో తన హ్యాండుబాగ్ ఎత్తిపట్టుకుని "సాబ్ .... సంచీ మరిచిపోయారు" అంటూ దగ్గరకివచ్చి రిక్షా ఆపాడు.

ఆ బ్యాగ్‌ని చూడబట్టి కాని, లేకుంటే రిక్షావాడి మీదికి ఉరికిఉండేవాడే వెంకటేశం.

రిక్షావాడు హేండ్‌బ్యాగ్‌ని వెంకటేశం చేతికిచ్చాడు. అప్రయత్నంగా దానిని అందుకుని నిశ్చేష్టుడైపోయాడు అతడు.

"వస్తాను సాబ్" అంటూ తిరిగి రివ్వున రిక్షా తిప్పి తొక్కుకుంటూ వెళ్ళిపోబోయాడు రిక్షావాడు.

ఆ మాటతో తిరిగి ఈలోకంలోకి వచ్చాడు వెంకటేశం. అతనిలో సంతోషం ఉరకలు వేస్తోంది. తాను రిక్షావాడిని అనుమానించినందుకు హృదయం సిగ్గుతో కృంగిపోతుంటే, అతను చూపించిన నిజాయితీ మనస్సుని చెళ్ళున కొట్తోంది. వివిధ భావాలు ఒకదాన్ని ఒకటి తరుముకొని వస్తున్నాయి.

"ఇదుగో ... ఇల్లారా" అంటూ గట్టిగా పిలిచాడు వెంకటేశం. రిక్షావాడు తిరిగి తన దగ్గరకు వచ్చాడు.

"నీ పేరేమిటి?" ప్రశ్నించాడు వెంకటేశం.

"అప్జల్‌ఖాన్' అన్నాడు రిక్షావాడు.

"నీ నిజాయితీకి నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. ఇదుగో ఈ బక్షీస్ తీసుకో" జేబులోంచి డబ్బుతీసి ఇవ్వబోయాడు వెంకటేశం.

"వద్దు సాబ్ ... అల్లా దయ చూడాలి. నీకు నేనే రూపాయి ఇయ్యాలి" అంటూ పిలుస్తున్నా వినిపించుకోకుండా వెళ్ళిపోయాడు, రిక్షావాడు వడివడిగా రిక్షా తొక్కుకుంటూ.

వెంకటేశం కళ్ళల్లో ఆనందభాష్పాలు నిండాయి. తాను సృష్టించుకున్న నరకంలో తాను బందీకావడం తలపులోకి వచ్చింది. తనని చూసి తనకే నవ్వు వచ్చింది. తనపై జాలి వేసింది - అసహ్యం వేసింది. ఆ రిక్షా కనుమరుగయ్యేదాకా చూస్తూ ఇంటిదారి పట్టాడు.

(ఆంధ్రప్రతిక వీక్లీ, 26-12-75)